Saksframlegg

Arkivsak-dok.	26/9172-2
Saksbehandler	Karin Glomsaker

Utvalg	Møtedato
Kulturutvalget 2023 - 2027	21.10.2026
Formannskapet 2023 - 2027	22.10.2026

Terje Vigen-maleri - plassering

Kommunedirektørens forslag til vedtak
Saken tas til orientering. Plassering av gjenstander fra kommunens kunstsamlinger en kunstnerisk og kulturfaglig oppgave som utføres av fagpersoner, og der ansvaret ligger hos kommunedirektøren. Kommunedirektøren vurderer om maleriet «Terje Vigen» skal få en annen plassering i forbindelse med Ibsenjubileet i 2028.

Vedlegg

Maleri - Terje Vigen - til formannskapet

Kommuneplanen
Ingen relevans i kommuneplansammenheng.

Sammendrag
Fire tidligere ordførere oppfordrer formannskapet til å fatte vedtak om at Marit Eiksunds maleri «Terje Vigen» må plasseres i rådhusfoajeen igjen. Kulturloven har lovfestet prinsippet om *armlengdes avstand*, der kunstneriske og kulturfaglige avgjørelser skal tas av fagpersoner, mens det politiske ansvaret handler om rammebetingelser. Endret plassering av maleriet hører dermed til kommunedirektørens ansvar.

Fakta
Fire tidligere ordførere (Reidar Akselsen, Oddvar Skaiaa, Bent Sætra, Per Svenningsen) oppfordrer formannskapet til å flytte Marit Eiksunds maleri «Terje Vigen»tilbake til fondveggen i foajeen på Rådhuset i anledning Ibsenjubileet i 2028.

Maleriet skildrer deler av Terje Vigen-diktet til Henrik Ibsen, er ca 3x3 meter (olje på plate), og ble innkjøpt kort tid etter at rådhuset åpnet i 1980. Intensjonen da det ble kjøpt inn var at det skulle plasseres på fondveggen, og der var det til ca 2016 da det ble plassert i trapperommet. I 2017 bevilget kommunestyret midler til konservering av en del av kommunens kunstsamling, og oppfordret til å plassere bildene slik at de var tilgjengelig for publikum (PS 17/62). Kunstfaglig kompetanse i kommunen anbefalte da å flytte Eiksunds bilde til Berge Gård hvor det ville få et nytt

publikum. På fondveggen henger nå et maleri av Gerhard Munthe, som er vurdert å ha en høy kunstnerisk verdi.

Kunstneren problematiserte flytting av bildet i 2024. Det ble ikke inngått noen skriftlig avtale om plassering av kunstverket til Eiksund. Eier kan dermed fritt endre plassering uten at dette godkjennes av kunstner. Maleriet var plassert på rådhuset i ca 40 år, og kommunedirektøren anser at intensjonen på kjøpstidspunktet er overholdt.

Økonomiske og administrative konsekvenser
Det vil ha en kostnad å fysisk flytte dette store maleriet igjen (3x3 m + årene til omramming). En bør også vurdere om maleriet skal renses og ses over av en malerikonservator før det henges opp igjen, og det vil i så fall ha en økonomisk konsekvens. Tidligere har vi brukt Sørlandets kunstmuseum, nå Kunstsilo, til denne typen oppdrag, og omfanget har vært på 15-25 timer på mindre malerier.

Vurderinger:
Det er en administrativ oppgave å forvalte kommunens kunstsamling, dvs. vurdere behov for bl.a. konservering, formidling og plassering, mens det politiske ansvaret er å sørge for rammebetingelsene. I kulturloven §2 a fra 2025 er dette nedfelt som et viktig prinsipp om «armlengdes avstand»: *Avgjerder som i hovudsak skal baserast på kunstnarleg eller kulturfagleg skjønn, skal treffast av personar med relevant fagkompetanse. Politiske styresmakter kan ikkje overprøva eller instruera om innhaldet i slike avgjerder. Dette er ikkje til hinder for overordna styring gjennom økonomiske og juridiske rammer og generelle mål*. Selv om det kunstneriske innholdet i det verket det er snakk om her ikke er det mest kontroversielle, bør en likevel ha respekt for dette lovfesta prinsippet. Det kan komme andre saker på et senere tidspunkt som kan bli mer utfordrende dersom en ikke har tydelig ansvar, f.eks. om hva slags kunst som ikke skal kjøpes inn eller stilles ut, hvilke bøker som ikke skal være tilgjengelig osv.

I forbindelse med Ibsenjubileet i 2028 vil det bli mange ulike aktiviteter og arrangement i regi av kommunen, Grimstad bibliotek/Stiftelsen Nina Sundbyes kunst i Grimstad, Grimstad bys museer, Sult litteraturfestival, Bruddet Fjæreheia og mange flere. Det vil sannsynligvis også bli andre utstillinger med relevans til Ibsen og hans litterære verk. Plasseringen av Terje Vigen-maleriet kan vurderes i sammenheng med jubileet, på lik linje med andre aktiviteter og tiltak.

Alternative løsninger
Maleriet blir værende på Berge gård hvor det nå er plassert, det flyttes tilbake til rådhuset, eller det vurderes en annen plassering som ledd i feiringen av Ibsen-jubileet i 2028.

Konklusjon
Plassering av gjenstander fra kommunens kunstsamlinger en kunstnerisk og kulturfaglig oppgave der ansvaret ligger hos kommunedirektøren. I forbindelse med Ibsenjubileet i 2028 kan en vurdere om maleriet «Terje Vigen» skal få en annen plassering.

